

KAKO PRISTOPITI K MERJENJU ETIČNEGA VEDENJA VODITELJEV?

Dr. Eva Boštjančič

Da lahko govorimo o etiki, jo moramo izmeriti, kar pa ni enostavno. Merimo namreč voditeljevo motivacijo, ki se kasneje pri delu odraža v štirih vrednotah – preudarnosti, pogumu, zmernosti in pravičnosti –, ki predstavljajo integrirani del socialne vloge voditelja.

Etične voditelje prepoznamo po vrsti etičnih vprašanj, ki si jih zastavljajo oz. dejanj, v katera so postavljeni. Zanje velja, da skrbno preučijo situacijske pogoje, opredelijo ključne točke in meje moralnega delovanja, opravijo etično presojo z ocenjevanjem vplivov in možnih posledic, uskladijo in uravnotežijo konkurenčne zahteve, cilje, okoljske omejitve in interese referenčnih skupin. Usmerjeni so k iskanju etično upravičenih rešitev, kasneje tudi izvedbo usmerijo v izbrano smer. Ta naloga postane težja v kompleksnih delovnih okoljih in situacijah, ki vključujejo bolj zahtevne etične dileme, kar pogosteje privede do kršitve etičnih standardov interesnih strani.

Raziskave so pokazale, da je v organizacijah, kjer načrtno merijo osebno integriteto zaposlenih, manj kraj in drugih neetičnih ravnanj. Hkrati se etično vedenje voditeljev odraža v višji stopnji zadovoljstva, zaupanja in pripadnosti zaposlenih. Zaposleni se v teh organizacijah pogosteje vedejo tako, da delujejo v dobrobit delodajalca in lahko vplivajo na etično vedenje svojih voditeljev z mehanizmi osmišljanja, vodenja, izvajanja in modeliranja.

Potrebujemo le še ustrezen pripomoček, ki nam bo dal objektivne, zanesljive in veljavne informacije. Je to metoda 360⁰, v kateri etično vedenje voditelja podajo poleg vodje tudi njegovi podrejeni, kolegi, nadrejeni in stranke? Ali lahko s pomočjo intervjuja in vprašanj, kot je npr. ali se etično vodenje izplača in zakaj, dobimo vpogled v etično ravnanje vodij? Ali lahko uporabimo samoocenjevalni vprašalnik?

Na večini samoocenjevalnih vprašalnikov bi slovenski vodje svoje vedenje ocenili kot visoko etično in moralno pri sprejemanju odločitev. Mediji poročajo ravno o nasprotnem. Torej, kako pristopiti k vrednotenju etičnega vedenja – poštenosti, integriteti, etičnemu usmerjanju oz. vodenju?